№ 112 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՅՈՒՆԻՍԻ 22 **1899** ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՅՈՒՆԻՍԻ 22 № 112

ՔԱՍԱՆԵՕԹԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Տարեկան գինը 10 րուբլի, կէս տարւան 6 րուբ.
Առանձին համարները 5 կոպէկով.

Թիֆլիսում գրւում են միմիայն խմբագրատան մէջ.

Մեր հասցէն. Тифлисъ, Редакція „Мшакъ".
Կամ Tiflis, Rédaction „Mschak".
Տէլէֆօն № 253.

ՄՇԱԿ

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ
(բացի կիրակի և տօն օրերից)

Բաժանորդագրութիւն ընդունւում է ամէն ժամ.

Յայտարարութիւնների համար վճարւում են
իւրաքանչիւր բառին 2 կոպէկ.
Տէլէֆօն № 253.

ՀԻՄՆԱԴԻՐ ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

ՇԱՐՈՒՆԱԿՎՈՒՄ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆԵՐԿԱ 1899 ԹԻԱԿԱՆԻ

ՄՇԱԿ

(27-ՐԴ ՏԱՐԻ)

ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՐԱԳԻՐ

«ՄՇԱԿԸ» ՀՐԱՏԱՐԱԿՎՈՒՄ Է ՆՈՑՆ ՊՐՕԳՐԱՄՄՈՎ ԵՒ ՆՈՑՆ ՈՒՂՂՈՒԹԵԱՄԲ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆԸ. «Մշակի» տարեկան գինը 10 րուբլի է, տասն և մէկ և տասն ամսվանը՝ 9 ր., ինն և ութ ամսվանը՝ 8 ր., եօթ ամսվանը՝ 7 ր., վեց ամսվանը՝ 6 ր., հինգ ամսվանը 5 ր., չորս ամսվանը՝ 4 ր., երեք ամսվանը՝ 3 ր., երկու ամսվանը՝ 2 ր. և մի ամսվանը՝ 1 րուբլի:

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԵԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. Ամերիկայի բաժանորդները պէտք է վճարեն տարեկան 6 դօլլար. Եւրօպայի բաժանորդները՝ 30 ֆրանկ. Պարսկաստանի բաժանորդները՝ 10 րուբլի:

«ՄՇԱԿԻՆ» գրվել կարելի է ԽՄԲԱԳՐԱՏԱՆԸ (Բազարնայա և Բարօնսկայա փողոցների անկիւնը): Կարտուխեան ուրիշ քաղաքներից «ՄՇԱԿԻՆ» գրվելու համար, և առհասարակ նամակներ և ծրարներ ուղարկելիս, պէտք է միմիայն հետևեալ հասցէով. ТИФЛИСЪ, Редакція «МШАКЪ»; իսկ արտասահմանից՝ TIFLIS, Rédaction du journal arménien «MSCHAK».

Յայտարարութիւններ ընդունւում են բոլոր լեզուներով:

ԱՊԱՒԻՔ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՉԷ ԸՆԴՈՒՆՎՈՒՄ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Գոնէ այդ անենք.—ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Մամուլ. Նամակ Ալէքսանդրօպօլից. Նամակ Վաղարշապատից. Նամակ Գանձակի գաւառից. Նամակ Խմբագրութեան. Նամակ Խմբագրութեան. Ներքին լուրեր.—ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Նամակ Թիւրքիայից. Նամակ Պարսկաստանից. Արտաքին լուրեր.—ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ. — ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

ԳՈՆԷ ԱՅԴ ԱՆԵՆՔ

Մենք յաճախ գանգատվում ենք, որ մեր երկիրը չէ ուսուցնասիրվում և մի և նոյն ժամանակ ոչ մի միջոցի չենք ձեռնարկում ուսուցնասիրութեան գործը կազմակերպելու փոքր ի շատէ հիմնաւոր կերպով: Եւ մինչդեռ մենք բաւականանում ենք լոկ ցանկութիւններ յայտնելով, օտար տեղերից մասնագէտ անձինք, ժամանակ առ ժամանակ այցելելով մեր երկիրը, կամաց-կամաց առաջ են տանում ուսուցնասիրութեան գործը: Միայն վերջին տասնամեակի ընթացքում ֆրանսիական գիտնական Շանթր կատարեց Անդրկովկասում ազգագրական հետազօտութիւններ, անգլիական գիտնական Կօնիբիր ուսուցնասիրեց հայ ձեռագրերների մի մասը, ռուս գիտնականներ Նիկօլսկի և Իվանովսկի կատարեցին պեղումներ և հետազօտեցին բևեռագրերը, գերմանական գիտնականներ Բէլք և Լէման կատարեցին մի շարք հնագիտական և ազգագրական հետազօտութիւններ, պրօֆեսօր Դօկուչաեվ հետազօտեց Անդրկովկասի հողերը և սահմանեց հողային գօտիներ մեր երկրի համար, գիտնական հայագէտ Ն. Մառ հետազօտեց Անիի աւերակները, ուսուցնասիրեց Էջմիածնի ձեռագիրների մի մասը և տուեց մի այնպիսի խոշոր գիտնական աշխատութիւն, ինչպէս է հայոց միջնադարեան առակների քննական ուսուցնասիրութիւնը: Ն. Մառ ներկայումս գտնվում է Անդրկովկասում, և ամառվայ ընթացքում կատարելու է զանազան հետազօտութիւններ մեր երկրում:

Թուելով այս անունները, բնականաբար հարց է ծագում, թէ արդեօք չէր կարելի գործին տալ այնպիսի կազմակերպութիւն, որ մեր երկիրն եկող մասնագէտները աւելի երկար ժամանակ մնային մեր երկրում և իրանց հետազօտութիւնները կատարէին աւելի լայն ծաւալով, քան մինչև այժմ տեղի ունի: Հետազօտողներից շատերը օգտվում են իրանց ամառվայ արձակուրդի մի քանի շաբաթներից և նուիրում են իրանց այս և այն առարկայի հետազօտութեան, յաճախ ունենալով շատ քիչ նիւթական միջոցներ թէ պեղումներ անելու և թէ փոքր ի շատէ մեծ ձանապարհորդութիւններ կատարելու համար:

Անկասկած՝ կարելի է մեծ զարկ տալ ուսուցնասիրութեան գործին, եթէ մենք օգնութիւն հասցնենք այն հիմնարկութիւններին, որոնք ծրագրում են և կազմակերպում զանազան գիտնական արշաւանքներ և հետազօտութիւններ: Եթէ, օրինակ, մեր հարուստները, որոնք շատ անգամ չը գիտեն թէ ինչ բանի համար անեն նպատակայարմար նուիրատուութիւնները, ուղարկէին, օրինակ, Պետերբուրգի համալսարանի արևելեան ֆակուլտէտի կամ մայրաքաղաքների հնագիտական ընկերութիւնների անունով խոշոր գումարներ, պայմանաւորելով, որ այդ գումարը պէտք է անմիջապէս գործադրվի մի որոշ գաւառի և տեղի ազգագրական, պատմական և հնագիտական ուսուցնասիրութեան համար, այն ժամանակ այդ հաստատութիւնները անմիջապէս կը ձեռնարկէին մի շարք լուրջ հետազօտութիւններ, որոնք շուտով կը տային արդիւնքներ: Այն, ինչ որ իրրև օրինակ յիշեցինք ազգագրութեան պատմութեան և հնագիտութեան մասին, վերաբերում է և ուսուցնասիրութեան միւս ճիւղերին:

Քանի որ մենք անկարող ենք ինքներս կազմակերպել հետազօտութեան գործը, գոնէ մեր միջոցներով օգնէինք այն հիմնարկութիւններին, որոնք նախաձեռնել են հետազօտութեան գործը և որոնք մեծ պատրաստականութեամբ կընդարձակէին գործը, եթէ ապահովված լինէին նիւթական կողմից: Դա դժուար չէ և դրա մասին պէտք է մտածել:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՄՈՒԼ

«Անահիտ» ամսագրի վերջին տասարում տպված է պ. Պերճ Գալշեանցի պատկերը և մի յօդուած, որի մէջ պ. Արշակ Զօպանեան բաւական աչող կերպով սուերագծել է Գալշեանցի գրական դէմքը: Եթէ մենք այս յօդուածն ենք մատնանիշ անում, պատճառը հասկանալի է: Զարմանալի հանգամանքներ են, որ մենք այդ կողմից կարող ենք ասել, որ Բաֆֆին իր տաղանդի հիմնական յատկութիւններով աւելի արժանի է Աբովեանի աշակերտ կոչվելու: Պ. Զօպանեան, չը տեսնելով Գալշեանցի մօտ Աղասի կամ նրա նմանութիւնը բերող մի այլ հերոս, բացատրում է այդ երեւոյթը նրանով, որ Աղասին, ինչպէս և նրա նմանները մի քանի տիպարները Աբովեանի վիրտիս ու սիրուն անձին ցոլացումն են աւելի քան ճշմարիտ արտայայտութիւնը իրական գեղջուկին»: Անտարակոյս է, որ Աբովեանը ստեղծագործել է իր հերոսի տիպը և այդ քանի մէջ նա դրել է իր ամբողջ աշխարհայեցողութիւնը, որ նրա կրթութեան հետևանքն է: Գալշեանց իր կրթութեամբ, իր դաւանանքներով չէր կարող հերոսական այնպիսի մի տիպ տալ: Գրողը նախ և առաջ պիտի հաւատայ այն գաղափարին, որ ինքն է արծարծում. Գալշեանց չունէր այդ հաւատը Աղասիի կամ նրա նման ազատասիրական յանդգնած գործիչների վերաբերմամբ և այդ բանը նա ապացուցեց իր «Սկիզբն երկանց» թոյլ վէպի մէջ, որ ոչինչ տպաւորութիւն չէ թողնում: Ուրեմն չարը այն չէ, որ Աղասին իրական տիպ չէ, որին Գալշեանց կարողանայ նկարել: Մենք այդքան չենք սահմանափակում Գալշեանցի վիպագրական ընդունակութիւնները, քանի որ նա «Հայոց խնդրի» և «Ցեցերի» մէջ ցոյց է տուել, որ միայն ընդօրինակել չը գիտէ, այլ և ստեղծագործել: Հարցը պարզապէս ուղղութեան, դաղափարների չը յաջողումն է իր լուծումը ստանում: Աբովեան չէր կարող իր ամբողջ ոյժը նուիրել մի այնպիսի գործի, որպիսին է «Սօս և Վարդիթերը», որի 334 էջերի մէջ կայ մի փոքրիկ վիպական նիւթ —դժբախտութիւն երկու երիտասարդ սիրահարների, որոնք իրանց միացման դէմ խոչընդոտներ են գտնում: Ճիշդ այդպէս էլ Գալշեանց չէր կարող գրել Աղասիի դիւցազներգութիւնը, որովհետև նա չունէր Աբովեանի այն կրակը, որի մէջ ձուլվեց այդքան քաջ, անվախ մի հերոս: Մենք չենք ուզում երկար խօսել այս մասին, բայց կարծում ենք, որ ուսուցչի և աշակերտի մէջ եղած այս տարբերութիւնն էլ մի գիծ է, որ կարող է բնորոշել Գալշեանցին, աւելի պարզել նրա գրական դէմքը: Մի տարբերութիւն է դա, որ յամենայն դէպս աշակերտի ինքնուրոյնութիւնն է ցոյց տալիս: Գալշեանցին տուած էր գիտը իր խաղաղ ազգասիրութեամբ, իր առօրեայ «չար ու բարի»-ով, իր տէրտէրով, ժամասէր և աւանդապահ ժողովրդով. այդ աշխարհից դուրս գուր կը լինէր Գալշեանցի համար տեղ որոնել: Այդ տեսակէտից էլ հասկանալի են պ. Զօպանեանի հետեւեալ խօսքերը Գալշեանցի յօբելեանի առիթով.

Այսօր, բոլոր Վարդիթերներն ու բոլոր Սամփսոնները—ամէն ինչ որ գիւղին մէջ կայ գեղեցկութիւն և թարմութիւն,—իրենց լեռներուն ճն աղօր ծաղիկները բերելու են իրենց ալաւոր բարի Նազօրը, և իրենց սիրուն աչուըներուն երախտագէտ ժպիտը, ամենէն անգինը երկրի ծաղիկներուն:

ՆԱՄԱԿ ԱԼԷՔՍԱՆԴՐՕՊՕԼԻՑ

Յունիսի 15-ին

Այսօր սկսվեց Ալէքսանդրօպօլ—Երևանեան երկաթուղու գծի աշխատութիւնը: Գիծը գնում է Ալէքսանդրօպօլ կայարանից ուղիղ Երևան: Գծի վրա աշխատում են հազարաւոր մշակներ: Ուրեմն չուտով մեր քաղաքի հետ հեշտ յարաբերութիւն կունենայ Երևանը:

Երևանի գիծը Ալէքսանդրօպօլի համար ունի մեծ նշանակութիւն: Երևանի նահանգի արդիւնաբերութիւնը—բամբակը, բրինձը, քիշմիշը, ծիրանը և այլ մթերքը, որոնք մեծ թիւ են կազմում, Ալէքսանդրօպօլի վրայով պէտք է արտահանվեն դէպի Ռուսաստան, և Ռուսաստանի ապրանքը դէպի Երևան և Պարսկաստան նորից պէտք է Ալէքսանդրօպօլի վրայով գնայ. պարզ է, որ Ալէքսանդրօպօլը կը լինի կենտրոնական կայարան և հետևաբար քաղաքը կենդանութիւն կը ստանայ: Երևանի գիծը մեր քա-

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Ամենայն հարգանքով ենք հրավիրում մեր ընթերցողների ուշադրությունը հետևյալ հարցերի վրա, որոնք մեր կարծիքով ամենակարևորներից են ներկա ժամանակներում։ Մենք կցանկանայինք, որ մեր ընթերցողները ոչ միայն կարդան այդ հարցերը, այլև մտածեն դրանց շուրջ և իրենց կարծիքները հայտնեն մեզ։ Մենք կուզենայինք, որ մեր ընթերցողները ոչ միայն մեզ հետ միասին մտածեն, այլև մեզ հետ միասին գործեն։

1. Ինչպե՞ս պետք է կազմակերպել մեր գյուղական կյանքը, որ գյուղացին ավելի ուշադիր լինի իր տնտեսության նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր հողի նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր անասունների նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր ընտանիքի նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր հարևանների նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր գյուղի նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր հայրենիքի նկատմամբ։

2. Ինչպե՞ս պետք է կազմակերպել մեր գյուղական կյանքը, որ գյուղացին ավելի ուշադիր լինի իր տնտեսության նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր հողի նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր անասունների նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր ընտանիքի նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր հարևանների նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր գյուղի նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր հայրենիքի նկատմամբ։

3. Ինչպե՞ս պետք է կազմակերպել մեր գյուղական կյանքը, որ գյուղացին ավելի ուշադիր լինի իր տնտեսության նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր հողի նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր անասունների նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր ընտանիքի նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր հարևանների նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր գյուղի նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր հայրենիքի նկատմամբ։

4. Ինչպե՞ս պետք է կազմակերպել մեր գյուղական կյանքը, որ գյուղացին ավելի ուշադիր լինի իր տնտեսության նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր հողի նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր անասունների նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր ընտանիքի նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր հարևանների նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր գյուղի նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր հայրենիքի նկատմամբ։

5. Ինչպե՞ս պետք է կազմակերպել մեր գյուղական կյանքը, որ գյուղացին ավելի ուշադիր լինի իր տնտեսության նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր հողի նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր անասունների նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր ընտանիքի նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր հարևանների նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր գյուղի նկատմամբ, ավելի ուշադիր լինի իր հայրենիքի նկատմամբ։

Ընդունվում են բոլոր տեսակի գրավոր աշխատանքներ։ Հասցե՝ Երևան, Ալավերդյան 1-ին փող., № 93-ում «Ա» մուտքից ներս։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Ծանոթ 11-րդ

Տարատեսակ հարցերով ընթերցողներից և ստացել ենք հետևյալ նամակը։ Ա-լավոր տպագրության համար հարկ ենք համարում նամակը մի քանի կրճատումներով հրատարակել։

Ս. Փ-ի, Ա-ի, Ա. Ս-ի, Ա. Ա-ի, Ա. Ա-ի, Ա. Ա

ՀՈՒՇԱՐՁԱՆԱՑ ԿՈՄԻՏԵԻ ՆԻՍՏԸ

Թոքչու-Ա.

Նիստը բացվում է ժամը 10-ին, նախագահում է ընկ. Ա. Ա. Ալիմեանը։ Ներկա են «Հուշարձանների վերականգնման» 189% որակավորում ունեցող 6-ից, նիստին մասնակցում է 10-ը։

Ընկ. Ա. Ա. Ալիմեանը հայտնում է, որ նիստը հրավիրված է Հուշարձանների կոմիտեի նախագահ ընկ. Ա. Ա. Ալիմեանի նախաձեռնությամբ՝ Հուշարձանների վերականգնման աշխատանքների ընթացքում ծագած հարցերի քննության նպատակով։

Ընկ. Ա. Ա. Ալիմեանը ներկայացնում է նիստի օրակարգը, որը հաստատվում է հետևյալ կազմով.

1. Զեկուցում Հուշարձանների վերականգնման աշխատանքների ընթացքի մասին։ Զեկուցող՝ ընկ. Ա. Ա. Ալիմեան։
2. Զեկուցում Հուշարձանների վերականգնման աշխատանքների ընթացքի մասին։ Զեկուցող՝ ընկ. Ա. Ա. Ալիմեան։
3. Զեկուցում Հուշարձանների վերականգնման աշխատանքների ընթացքի մասին։ Զեկուցող՝ ընկ. Ա. Ա. Ալիմեան։
4. Զեկուցում Հուշարձանների վերականգնման աշխատանքների ընթացքի մասին։ Զեկուցող՝ ընկ. Ա. Ա. Ալիմեան։
5. Զեկուցում Հուշարձանների վերականգնման աշխատանքների ընթացքի մասին։ Զեկուցող՝ ընկ. Ա. Ա. Ալիմեան։

Օրակարգը ընդունվում է։

Ընկ. Ա. Ա. Ալիմեանը զեկուցում է կատարված աշխատանքների մասին։ Նա ասում է, որ 1 հունվարից մինչև 1 դեկտեմբեր 61 հուշարձան է վերականգնվել։ Ընկ. Ա. Ա. Ալիմեանը հայտնում է, որ հուշարձանների վերականգնման աշխատանքները կատարվել են հետևյալ կազմակերպությունների կողմից.

Ընկ. Ա. Ա. Ալիմեանը հայտնում է, որ «Հայգիպրոմ» ինստիտուտի կողմից կատարված աշխատանքները ընդունելի չեն։ Նա նշում է, որ «Հայգիպրոմ» ինստիտուտի կողմից կատարված աշխատանքները ընդունելի չեն, քանի որ նրանք չեն կատարել Հուշարձանների կոմիտեի նախագահ ընկ. Ա. Ա. Ալիմեանի հրահանգները։ Ընկ. Ա. Ա. Ալիմեանը հայտնում է, որ «Հայգիպրոմ» ինստիտուտի կողմից կատարված աշխատանքները ընդունելի չեն, քանի որ նրանք չեն կատարել Հուշարձանների կոմիտեի նախագահ ընկ. Ա. Ա. Ալիմեանի հրահանգները։ Ընկ. Ա. Ա. Ալիմեանը հայտնում է, որ «Հայգիպրոմ» ինստիտուտի կողմից կատարված աշխատանքները ընդունելի չեն, քանի որ նրանք չեն կատարել Հուշարձանների կոմիտեի նախագահ ընկ. Ա. Ա. Ալիմեանի հրահանգները։

տեսարանը. Տիկին Դրէյֆուսի գալն անսկսաւելի անցաւ։ Բանտի շուրջը կանգնած էին ժանդարմներ։ Ձեռք առած միջոցները, ինչպէս երեւում է, իզուր էին, որովհետեւ ոչ մի դէպք տեղի չունեցաւ։

Րէնն։ Վիգիէ երէկ ճանապարհ ընկաւ դէպի Կիբէրոնուժ, որտեղ «Cordon» պահականաւը 9 ժամին հրաման ստացաւ դուրս գալ ծովը «Sfax» նաւին հանդիպելու, որը երեւց բաց ծովի մէջ։ Եղանակը անստանելի էր։ Ժամի 9½-ից մինչև 11½ նաւը չը կարողացաւ մօտենալ «Sfax»-ին։ Վերջապէս ժամի 11½-ին նաւակը բաժանվեցաւ «Cordon»-ից, մօտեցաւ «Sfax»-ին, որից յետոյ վերադարձաւ դէպի ափը, որտեղ կանգնած էր մէկ վաշտ հետեակ զօրք։ Դրէյֆուսին ափ իջեցրին և յայտնեցին Վիգիէին։

ՀԱՄԱԳԱ։ Երկրորդ յանձնաժողովի երկրորդ ենթայանձնաժողովը ընդունեց, Մարտէնսի նախագահութեամբ, ցամաքային պատերազմի վերաբերեալ հրամանագրութիւնները։

Րէննն։ Սարսափելի եղանակի պատճառով, Կիբէրոնուժ, Դրէյֆուսի ափ իջնելու վայրկեանին, քիչ հետաքրքրվողներ կային. 2 ժամ 5 րոպէին յատուկ գնացքը ճանապարհ ընկաւ Րէնն։ Հեռանալու րոպէին սանիտարական գործակալը կամենում էր բանել Դրէյֆուսին այն պատրուակով, թէ նա կօլէրիաներից է եկել։ Բայց գործը չուտով կարգադրվեց։ Գնացքը կանգ առաւ «Բաբէլ» անուանված տեղում։ Դրէյֆուս դուրս եկաւ վագոնից և գնաց մինչև կառքը, որով և ճանապարհ ընկաւ Րէնն։ Նրա հետ գնացին պրէֆէկտ Դիւբօ, խուզարկու ոստիկանութեան դերեկտոր Վիգիէ և երեք տեսուչներ։ Ճիշդ 6 ժամին Դրէյֆուս հասաւ քանտը, ուր նրան սպասում էին 150 մարդիկ։ Լսվում էր «Ահա նա» միակ աղաղակը։ Դրէյֆուսին տեսնել անկարելի էր, որովհետեւ կառքը շատ արագ էր ընթանում, բայց երբ Դրէյֆուս դուրս եկաւ վագոնից, երեւում էր, որ նա կատարելապէս առողջ է։

20 յունիսի

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ։ Բիւլլետէն։ Թագուհի Կայսրուհու և Թագաժառանգ Նորածնի առողջութիւնը, առաջվայ պէս, կատարեալ բաւարար է։

Գեներալ-ֆէլդցեհմէյստերի օգնական, արտիլերիայի գեներալ Բարսով նշանակվում է գինուորական խորհրդի անդամ։

ԲԱՐՑԵԼՕՆԱ։ Բազէլօնայում, քաղաքային խորհրդի նիստը բացվելու միջոցին, ամբոխը սկսեց քարեր արձակել խորհրդի անդամների վրա. երեք մարդ սպանված են, 9-ը՝ վիրաւորված։

ՎԱԼԷՆՍԻԱ։ Այստեղ տեղի ունեցան լուրջ անկարգութիւններ։ Բարրիկադներ կանգնեցրին։ Ջօրքը հրացանաձգութիւն սկսեց։ Մանրամասնութիւնները դեռ յայտնի չեն։

ԲԱՐՑԵՐՕՆԱ։ Բազէլօնայում անկարգութիւններ սկսվեցին քաղաքային նոր ընտրված խորհրդականների պաշտօն ընդունելու տարբի առիթով։ Գործը վերաբերում է միայն տեղական տարբին։

ԲՈՒԽԱՐԻՍՏ։ Թագաւորական հրովարտակով հաստատվեց Ռուսաստանի հետ կապած պօստային համաձայնութիւնը, պօստային ընդհանուր դաշնագրի հիման վրա։ Համաձայնութիւնը ոյժ է ստանում այսօրվանից։

21 յունիսի

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ։ Բիւլլետէն։ Թագուհի Կայսրուհին գիշերը լաւ անցկացրեց։ Բարձր Նորածինն առողջ է։

Րէնն։ Եկան Դէմանժ և Լաբօրի փաստաբանները, նոյնպէս և Մաուիէ Դրէյֆուս իր կնոջ հետ։

ԲԱՐՑԵԼՕՆԱ։ Մօնդուկան գործի վերաքննութեան օգտին կայացած միաձնդից յետոյ, ցոյցեր եղան եզուիտական վանքի դէմ։ Երբ գործին միջամտեց ժանդարմէրիան, նրա վրա սկսեցին քարեր արձակել։ Ժանդարմներն այն ժամանակ սկսեցին յարձակում գործել ամբոխի վրա։ Մի քանի վիրաւորվածներ կան։

ՎԱԼԷՆՑԻԱ։ Կրկին անկարգութիւններ։ Ցոյց անողների խմբեր սկսեցին քարէ կարկուտ թափել ժանդարմների զօրանոցների վրա։ Լուր է պատում, որ վիրաւորված է մէկ կապիտան։

ՊԱՐԻԶ։ Տիկին Դրէյֆուս կրկին տեսակցութիւն ունեցաւ իր ամուսնու հետ, որին առողջ գտաւ թէ ժարմնապէս և թէ հոգեպէս։

Զօլայի գործը Վերսայլի դատարանում նշանակված է յունիսի 29-ին (յուլիսի 11-ին), բայց, երեւի, կը յետաձգվի։

ՊԱՐԻԶ։ Ակադէմիկոս Շէրբուլիէ վախճանվեց։

ՄԱԴՐԻԴ։ Վալենսիայում անկարգութիւնները չարունակվեցին ամբողջ օրը։ Խռովարարները արգելեցին ձիաքաշի երթևեկութիւնը և երկու բարրիկադներ չինեցին, որոնք սաստիկ հրացանաձգութիւնից յետոյ, ընկան զօրքերի ձեռքը։ Երեկոյեան ապստամբները փորձ արեցին տիրելու վանքին, բայց զօրքերն արգելեցին այդ բանը։ Շատ կան վիրաւորվածներ։ Տեղի ունեցան բազմաթիւ ձերբակալութիւններ։ Դեռ յայտնի չէ, թէ արդեօք սպանվածներ կան։ Զօրքերը գրաւած ունեն գլխաւոր կէտերը։ Բադալօնում երէկ վիրաւորվեցին 30 մարդիկ։

Խմբագիր՝ Ա. Լ. ԷՓՍԱՆԴԻ ՓԱԼԱՆԹԱՐ
Հրատարակիչներ՝ ԹԱԳՈՒՀԻ ՏԻԳՐԱՆԵԱՆ
ԻՍԱՀԱԿ ՄԵԼԻՔ-ԱՂԱՄԱԼԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

№ 1 գնացքը:		№ 3 գնացքը:	
Բաղուից դուրս է գալիս ցեր.	4 ժ. 15 ր.	գեշ.	12 ժ. 20 ր.
Թիֆլիս է հասնում առ.	8 ժ. 40 „	եր.	6 „ 38 „
Թիֆլ. դուրս է գալիս „	9 „ 10 „	եր.	7 „ 37 „
Բաթում է հասնում եր.	8 „ 32 „	առ.	8 „ 12 „
№ 2 գնացքը:		№ 4 գնացքը:	
Բաթումից դուրս է գալիս առ.	9 ժ. 15 ր.	եր.	9 ժ. 05 ր.
Թիֆլիս է հասնում եր.	8 ժ. 53 „	առ.	9 „ 45 „
Թիֆլիսից դուրս է գալիս „	9 „ 23 „	„	11 „ 32 „
Բաղու է հասնում ցեր.	1 „ 04 „	„	6 „ 15 „

ԴԻԼԻԺԱՆՍՆԵՐ

Էնգ հոդու համար	
Թիֆլիսից դուրս է գալիս	7 ժ. առ.
Դիշերում է	Միւռում 9 ժամ. առ. Պասանաուր
Վլադիկավկազ հասնում է	7 ժ. 20 ր. եր. 9 ժ. 20 ր. եր.
Վերջ հոդու համար (չեն գիշերում)	
Թիֆլիսից դուրս է գալիս	1 ժ. երեկ. 7 ժ. երեկ
Վլադիկավկազ հասնում է	3 „ 25 ր. եր. 9 ժ. 50 ր. եր

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ
Բ. ՆԱԻԱՍԱՐԴԵԱՆԻ
(Կուկիա, Վօրօնցովի արձանի հանդէպ)
Հիւանդները ընդունում են ամեն օր, բացի կիրակի օրերից։

ԱՌԱՒՕՏՆԵՐԸ
Բ. Ա. ՆԱԻԱՍԱՐԴԵԱՆ—11—12 ժ. վիրաբուժական, վէներական (սիֆիլիս) և մոլասեռ. հ.
Կ. Մ. ՋԻԿՈՎԱՆԻ—9—10 ժ. աչքի, ներքին և նեարդային հ.
Զ. Ի. ԲԱԲԱՆԱՍԵԱՆՑ—11—12 ժ. կանանց հիւանդ.
Ա. Գ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆՑ—1—1½ ժ. ներքին և երեխայոց հ.
Ա. Գ. ԳՈՒԿՈ—1½—2 ժ. ներքին և մոլասեռական հ.

ԵՐԵԿՈՆԵՐԸ
Բ. Ա. ՆԱԻԱՍԱՐԴԵԱՆ—7½—8 ժ.
Տ. Ի. ԲՈՒՏԵՆԿՕ հիւանդանոցում քիմիական և խոշորացուցական հետազոտութիւններ է անում ձկի, խիխ, արևան, կաթի և այլն։
Վճար 50 կ. չքաւորները ձրի։ Համախորհրդի (կօնսիլիում) և օպերացիայի համար առանձին։
Հիւանդանոցի վերատեսուչ՝
142—151 Բժշկապետ ՆԱԻԱՍԱՐԴԵԱՆ

ԲԺԻՇԿ Յ. Յ. ՂՕԿԻԵԼԵԱՆ
Ընդունում է՝ վէներական, ախտական, մորթու և ներքին հիւանդութիւն ունեցողներին՝
Առաւօտեան 9—12 ժամը
Երեկոյեան 5—7 ժամը։
Գանովսկայա փողոց, տուն Մարգարովի, № 31։
(Ե. Հ. Չ.) 46—100

Ա. ԱՍՄԱՆ
„ՆՈՒԱԳՆԵՐ“
Գինն է 10 կոպէկ
Դիմել՝ A. H. Asman. Tauris—Perse.
7—10

ТОВАРИЩЕСТВО
Брокаръ и К°.
ИЗВѢСТНОЕ СВОИМЪ КАЧЕСТВОМЪ
УСОВЕРШЕНСТВОВАННОЕ
ГЛИЦЕРИНОВОЕ
МЫЛО.
SAVON GLYCERINE
PRÉPARÉ PAR
Sté BROCARD & Cie A MOSCOU
ГЛИЦЕРИНОВОЕ МЫЛО
ФАБРИКИ
Г-ВА БРОКАРЪ и К° въ МОСКВѢ.
(см. стр. 20)
11—11

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐ
(Թիֆլիս, Նագօրնայա փողոց, № 9)
Յանկացողները ունենալ իրանց առևտրական գործերի համար ուսման ընթացքը աւարտած աշակերտներ և աշակերտուհիներ, թող բարեհաճեն դիմել կուրսերի հիմնողին, Ս. Մանուէլեանցին։ Աւարտողները ստացել են մանաւանդ առևտրական կրթութիւն, Կովկասի ուսումնարանական շրջանի հոգաբարձուի հաստատված ծրագրի համեմատ, և ունեն օրինաւոր ատեստատներ։
ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆԸՐԸ ՍԿՍՎԵԼՈՒ ԵՆ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 1-ԻՑ։
Կուրսերի ծրագիրը և կանոնները կարելի է ստանալ ձրի ապէս եղբ. Ծովհաննէսների բանկային գրասենեակում և կուրսեր հիմնողի բնակարանում։ Օտարաքաղաքացիները դիմում են՝ ТИФЛИСЪ, учредителю коммерческихъ курсовъ С. П. Мануэльянцу. (Ե) 1—12

HUILE d'OLIVE BESSEDE
Իսկական պրօվանսայի իւղ ԲԷՍԷԴ, յոլորովին մաքուր, առողջ և ամենալաւ տեսակից։ Խնդրում են չընդունել այնպիսի շիշեր, որոնց դրոշմները ջնաւված են կամ չունեն ստորագրութիւն։ Զգոյշ կենալ կեղծումից, որոնք աշխատում են նմանացնել դրոշմը կամ շիշի ձևը։ Իսկական ԲԷՍԷԴ իւղը, Մարսէլիայից (Ֆրանսիա) փաձաւորում է ամեն տեղ։ 6—12

BATEAUX A VAPEUR FRANCAIS N. PAQUET ET C-ie
ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՆԱԻԱԳՆԱՑՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ն. ՊԱԿԷ ԵՒ ԸՆԿ.
Կանոնաւոր և ուղղակի նաւագնացութիւն ՄԱՐՍԷՑԼԻՑ ԲԱԹՈՒՄ, չորեքշաբթի օրերը, երկու չաբաթը մի անգամ, սկսած յունվարի 25/6-ի չորեքշաբթիից,
Եւ հակառակը՝ Բաթումից Մարսէլ, ժամերով Տրապիզոն, Սամսոն և Պօլիս։ Մեկնում է Բաթումից՝ չորեքշաբթի, 23 յունիսի 5 յուլիսի ՄԻՆԳՈՒԵԼԻԱ չոգենաւը, նաւապետ ՇԵԼՏ։ Եւ այսպէս չարունակաբար, երկու չաբաթը մի անգամ, չորեքշաբթի օրերը, ժամը 4-ին ճաշից յետոյ։
Բաթումից Պարիզ ուղղակի հաղորդակցութեան տոմսակներ տրվում են ռուսական երկաթից պակաս գներով։
Ապրանքների և ճանապարհորդների մասին տարկաւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար թող բարեհաճեն դիմել ընկերութեան գործակատարներին՝
ԲԱԹՈՒՄՈՒՄ—պ. Վիկտոր դ'Ադրօֆլ, Նաբէրէժնայա։ ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ—պ. Օ. Գ. Բարեկենդանեանին, Սիոնի փող. Խօջափարուխովի և Մայաւրաձէ քարվանսարա։ ԲԱԳՈՒ—պ. Ս. Դիլդարեանին Կօլոբրակինսկայա հրապարակ։ ՆՕՎՕՐՕՍՍԻՑՍԿ—պ. Մելխիոր Հերշենրօդերին։
(Ե. Հ. Չ.) 9—20

ՀԱՅԹԱՑԹՈՂ՝
ԲՐՔԶՐԱԴՈՑՆ
ՊԱԼԱՏԻ
Ա. ՐԱԼԼԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՄՕՍԿՎԱ
ԾԱՂԿԱՋՈՒՐ
ՈՐ ՓՈՒԱՐԻՆՈՒՄ Է ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ՀՈՏԱԼԵՑ ՉՐԵՐԸ.
Սրուակը 60 կ. և 1 րուբլի։
ԾԱՂԿԱՍԱՊՈՆ (բարձր տեսակից)
8 տեսակ հոտով, կտորը 20 կոպ.
ՃՐՂԿԱՑԻՆ ԳԼԻՑԵՐԱՑԻՆ ՍԱՊՈՆ
8 տեսակ հոտով, կտորը 20 կոպ.
ԹԱԽՃԱՑԻՆ ՊՈՒԴՐԱ
Արկղը 25 կոպ. և 50 կոպ.
Москва, 1) Пассажъ Солодовникова. 2) Тверская, д. Спиридонова. С.-Петербургъ, Невскій 18.
Նաև Ռուսաստանի յայտնի դեղատներում։
Н. НИКОЛЬСКІЙ, МОСКВА
(Ե.)

Дозволено цензурою, Тифлисъ, 12 Іюня 1899 г.
Типографія Грузинск. Издат. Т.—ва Орбеліановская ул., № 27.